

Διαβήτης

άποιος

σακχαρώδης

Οφείλεται σε διαταραχή της λειτουργίας του άξονα υπόφυση – νεφροί, που οδηγεί σε αδυναμία του οργανισμού να ελέγχει το επίπεδο υγρών, κυρίως ύδατος, στο αίμα και στα ούρα.

Η απουσία του κατάλληλου ερεθίσματος, δηλαδή της αντιδιουρητικής ορμόνης (βασοπρεσσίνη/(ADH), στους νεφρούς ή η αδυναμία τους να ανταποκριθούν, οδηγεί σε αδυναμία κατακράτησης υγρών που χάνονται στα ούρα με αποτέλεσμα την αποβολή μεγάλης ποσότητας ούρων.

Λόγω της μεγάλης απώλειας υγρών (4-10 L/ημέρα) ένας ασθενής με άποιο διαβήτη συνήθως αισθάνεται έντονη δίψα.

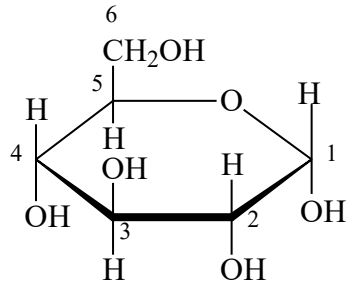
Σακχαρώδης Διαβήτης

Διαταραχή του μεταβολισμού η οποία χαρακτηρίζεται από **αυξημένη γλυκόζη** αίματος. Υπεύθυνη γι' αυτό είναι κυρίως η **μειωμένη έκκριση ινσουλίνης** ή η **ανεπαρκής της δράση** ή **ο συνδυασμός και των δύο**, με αποτέλεσμα να μην εισέρχεται η γλυκόζη στους ιστούς.

Οφείλεται *κατά κύριο λόγο* στην αλληλεπίδραση δύο ορμονών: την υπερέκκριση **γλυκαγόνου** από παγκρεατικά α κύτταρα και την έλλειψη/ανεπάρκεια **ινσουλίνης** που εκκρίνεται από τα β-κύτταρα

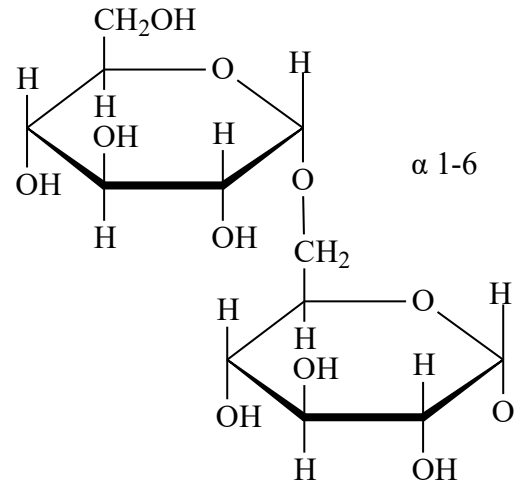
Αλλά η συγκέντρωση της γλυκόζης εξαρτάται επίσης από τη **σωματοστατίνη**, που εκκρίνεται από παγκρεατικά δ-κύτταρα, την **αμυλίνη** που εκκρίνεται από τα β-κύτταρα, τις **ινκρετίνες** και άλλους παράγοντες.

Γλυκόζη

Αποθηκεύεται ως γλυκογόνο

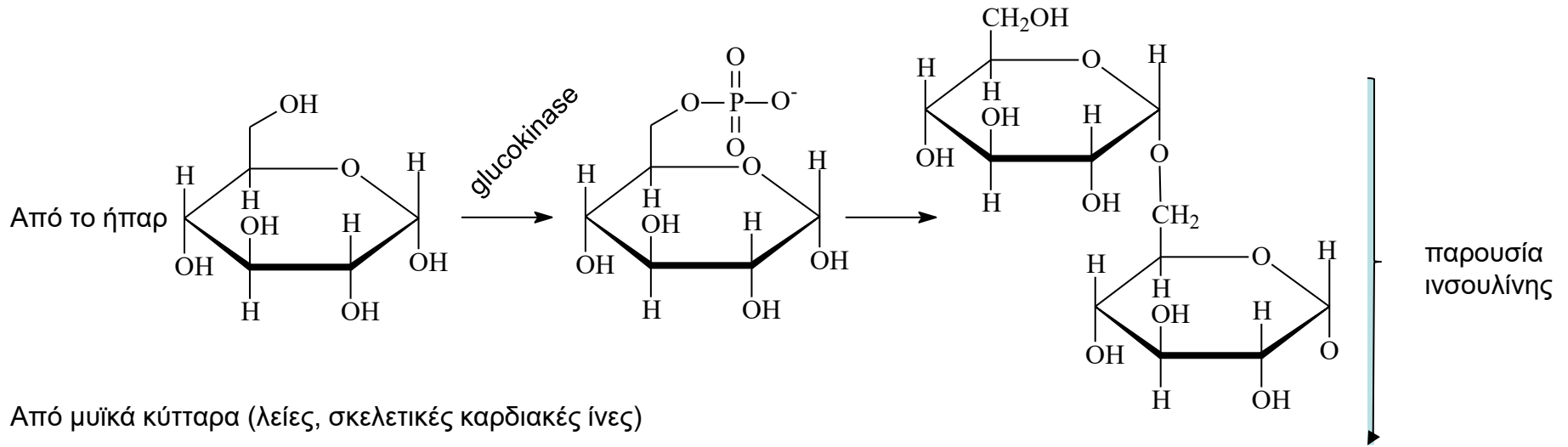
Αποδίδεται με γλυκ(ογον)όλυση

Ο οργανισμός τροφοδοτείται με γλυκόζη

από τους υδατάνθρακες της τροφής,
από τη γλυκόλυση και
μέσω γλυκονεογένεσης.

Η γλυκόζη προσλαμβάνεται:

Από παγκρεατικά β-κύτταρα

Απορρόφηση της γλυκόζης

Απαιτούνται **γλυκοπρωτεΐνες-μεταφορείς**, που διακρίνονται σε δύο τύπους:

sodium-glucose co-transporters

SGLT

SGLT 1

SGLT 2

Εκφράζονται **στα εντερικά επιθηλιακά κύτταρα**, τραχεία, καρδιά, νεφρούς, εγκέφαλο, όρχις, προστάτη

Εκφράζονται **στα κύτταρα των νεφρών**, εγκέφαλο, ήπαρ, θυροειδή, καρδιά, μύες

facilitative glucose transporters

GLUT

Έχουν ανιχνευθεί 12 υποτύποι αυτής της κατηγορίας σε θηλαστικά (GLUT1-GLUT12)

Insulin

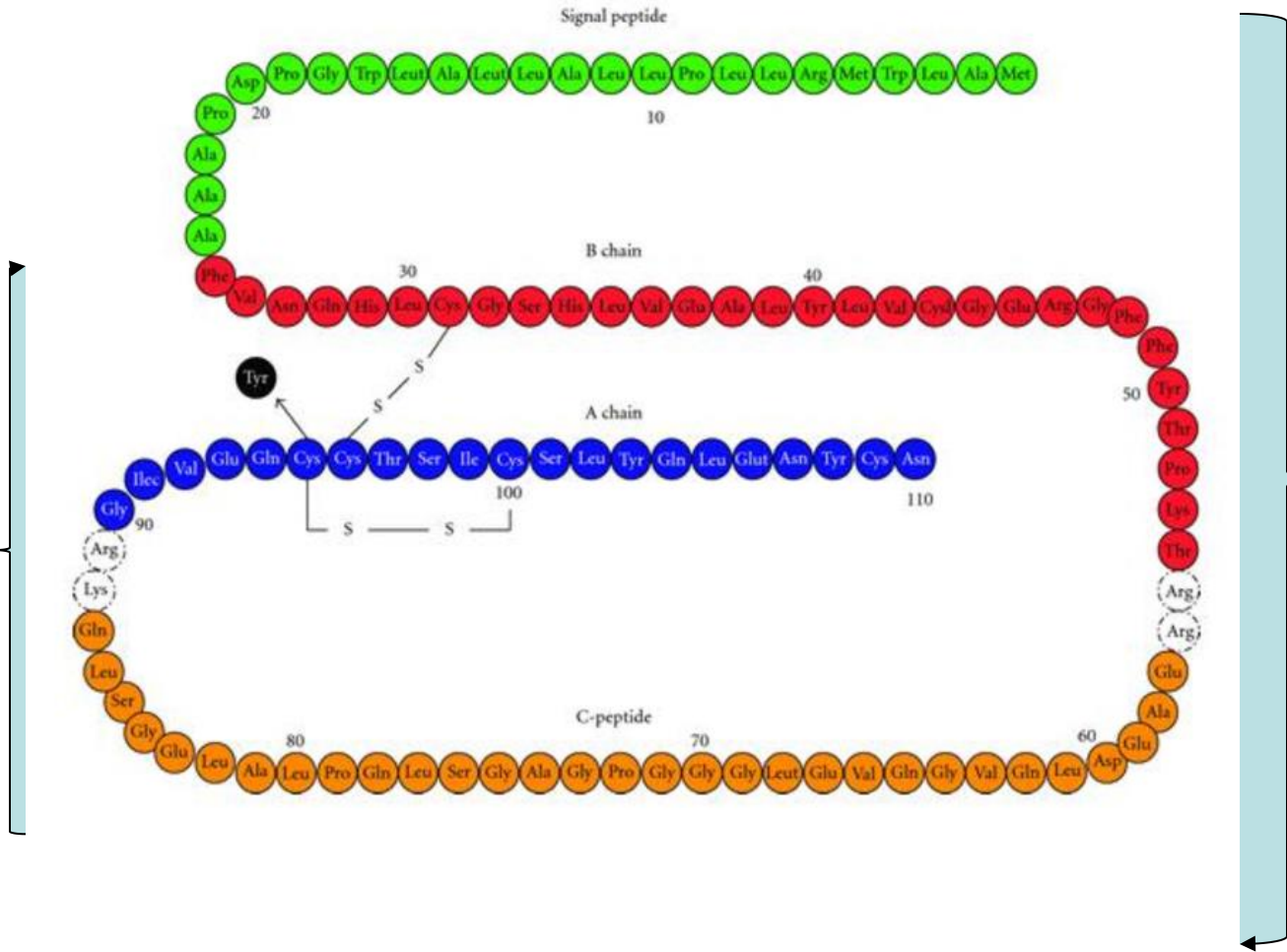
Η έκκριση ινσουλίνης προκαλείται από την παρουσία γλυκόζης, μανόζης, ριβόζης, αργινίνης, γλυκαγόνου ορμονών του γαστρεντερικού, σουλφονουλουριών.

Αναστέλλεται από

κατεχολαμίνες, σωματοστατίνη

Έχει σημαντικό ρόλο σε πολλές βιοχημικές διαδικασίες. Ρυθμίζει το μεταβολισμό

- **υδατανθράκων** (προάγει τη **σύνθεση γλυκογόνου** από την περίσσεια της γλυκόζης και **ελαττώνει τη γλυκογονόλυση** στο ήπαρ),
- **λιπών** (προάγει τη **σύνθεση λιπαρών οξέων** από την περίσσεια των υδατανθράκων που δεν μετατρέπονται σε γλυκογόνο και ευνοεί το **σχηματισμό τριγλυκεριδίων**)
- **πρωτεϊνών** (ενεργοποιεί τη μεταφορά αμινοξέων στους ιστούς και την επακόλουθη **σύνθεση πρωτεϊνών**)

Προΐνσουλίνη
(86 αμινοξέα)

Προ-προΐνσουλίνη
(110 αμινοξέα)

Υποδοχείς ινσουλίνης

η ινσουλίνη δεσμεύεται και ενεργοποιεί ειδικούς διαμεμβρανικούς υποδοχείς οι οποίοι με τη λειτουργία δικτύου πρωτεϊνικών κινασών μεταφέρουν το σήμα στο εσωτερικό του κυττάρου ρυθμίζοντας ουσιώδεις λειτουργίες του.

GLUcose**T**ransporters: είναι ομάδα μεμβρανικών γλυκοπρωτεϊνών που λειτουργούν ως κανάλια διόδου γλυκόζης.

Δυσλειτουργία της διαδικασίας μπορεί να οδηγήσει σε αντίσταση του κυττάρου έναντι του ερεθίσματος της ινσουλίνης (αδυναμία πρόσληψης γλυκόζης).

Η σύνδεση των μονομερών και του C-τελικού άκρου της β-αλυσίδας. ινσουλίνης στον υποδοχέα της γίνεται κυρίως με αμινοξέα του N- και C-τελικού άκρου της α-αλυσίδας

Η αντικατάσταση αμινοξέων του C-τελικού άκρου της β-αλυσίδας, επηρεάζει την ταχύτητα και ευκολία διμερισμού της ινσουλίνης, γεγονός που υποδεικνύει *τη δυνατότητα φαρμακολογικής αξιοποίησης*.

Ταχείας δράσης

Lispro: B28 Pro $\longrightarrow$ Lys, B29 Lys $\longrightarrow$ Pro

Aspart: B28 Pro $\longrightarrow$ Asp,

Αποδίδουν ταχέως τα μονομερή (ταχεία έναρξη και μικρή διάρκεια δράσης)

Παρατεταμένης δράσης

Glargine: A21 Asn $\longrightarrow$ Gly, επιπλέον: B31 Arg, B32 Arg

Detemir: παράληψη του B30 Thr, προσθήκη επί του B29 Lys λιπαρού οξέος C14

Αργούν να απομακρυνθούν από τον τόπο έγχυσης

Από του στόματος αντιδιαβητικά φάρμακα

Παρεμβαίνουν στο φυσιολογικό ρόλο της ινσουλίνης

“επαγωγείς” (secretagogues)

Παράγωγα που επάγουν την έκκριση ινσουλίνης

“ευαισθητοποιητές” (sensitizers)

Παράγωγα που ενισχύουν τη δράση της ινσουλίνης

Επηρεάζουν την ινσουλίνη

Αγωνιστές GLP1/ αναστολείς DPP4

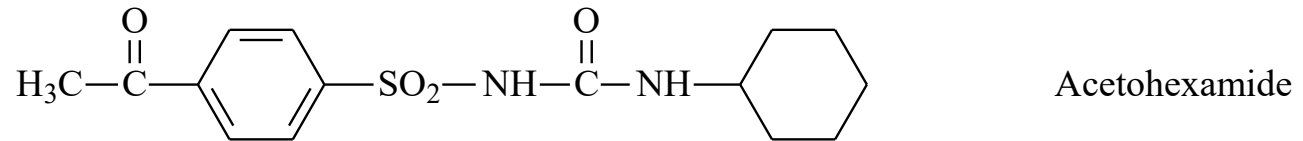
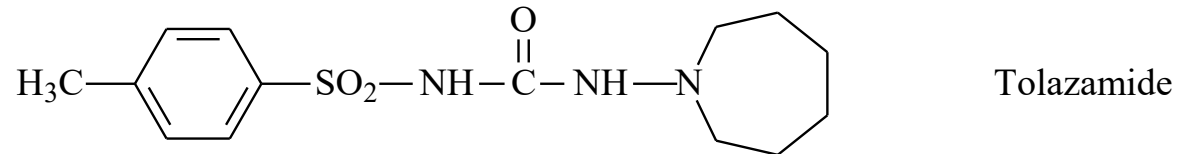
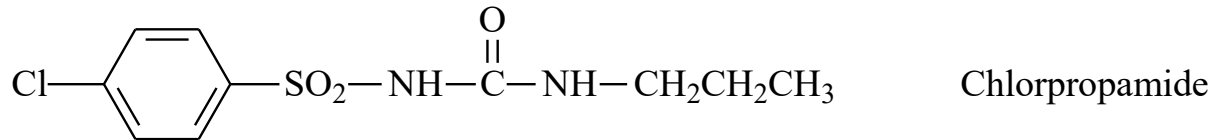
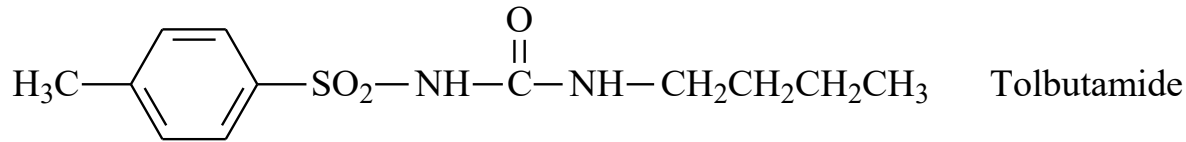
Επηρεάζουν την απορρόφηση της γλυκόζης

Αναστολείς α-γλυκοσιδάσης
Αναστολείς SGLT2

ΥΠΟΓΛΥΚΑΙΜΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Επαγωγείς έκκρισης ινσουλίνης. Σουλφονουριές

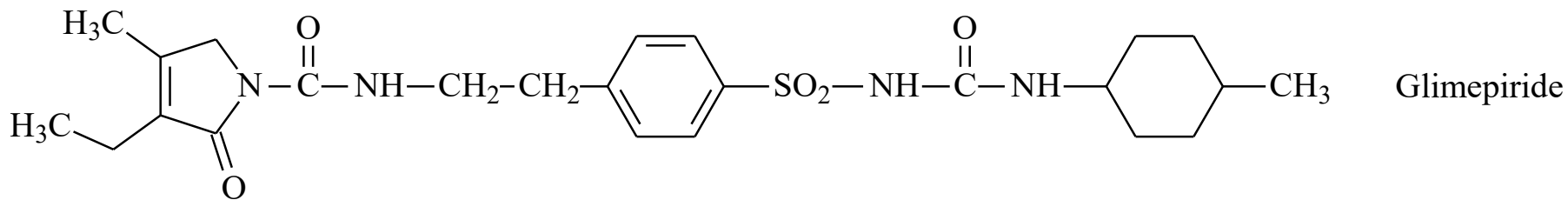
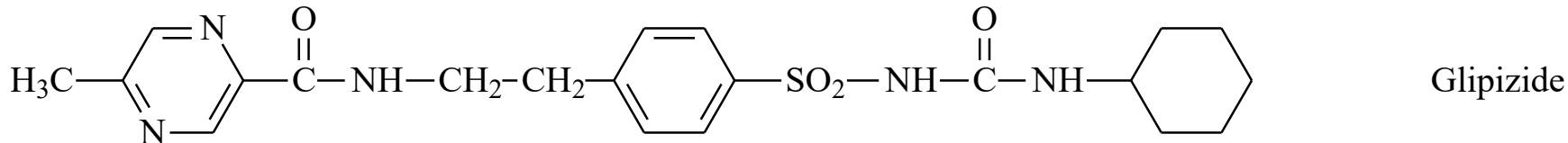
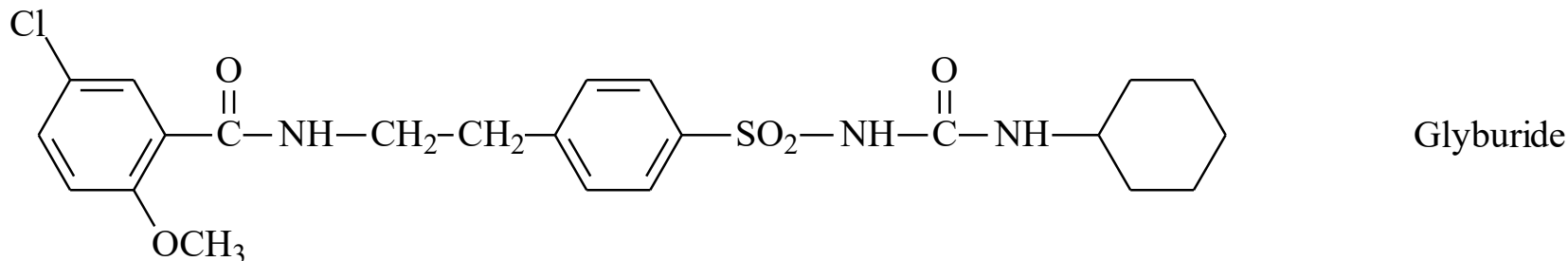
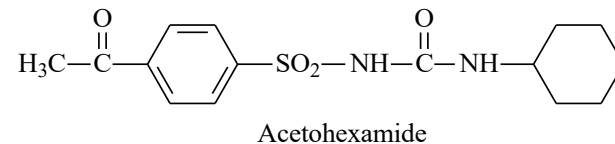
Σουλφονουριές 1^{ης} γενιάς

Ενεργοποιούν τη έκκριση ινσουλίνης από τα β-κύτταρα του παγκρέατος.

Δεν μπορεί να χρησιμοποιηθούν για τη θεραπεία του διαβήτη Τύπου 1, αλλά μόνο σε ασθενείς με διαβήτη Τύπου 2, των οποίων το πάγκρεας παράγει ινσουλίνη.

Σουλφονουριές 2^{ης} γενιάς

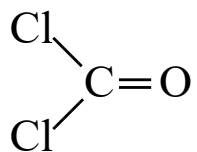

Υπάρχει κίνδυνος πρόκλησης *υπογλυκαιμίας* γιατί ενεργοποιούν την έκκριση ινσουλίνης ακόμη και σε χαμηλά επίπεδα γλυκόζης.

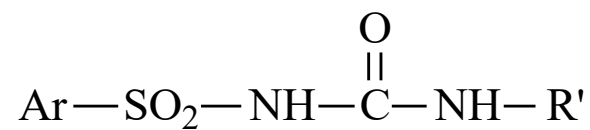
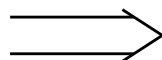
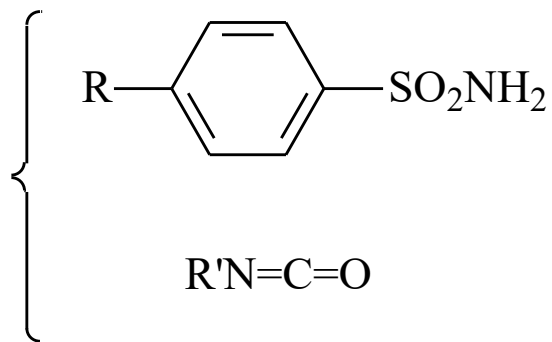
Τα φάρμακα 1^{ης} & 2^{ης} γενιάς δρουν μέσω σύζευξης στους υποδοχείς σουλφονουριών του παγκρέατος SUR1.

Το Glimpiride συζεύγνυται επίσης σημαντικά στους εξωπαγκρεατικούς υποδοχείς SUR2A (καρδιακές μυϊκές ίνες) και SUR2B (εγκέφαλος, λείες μυϊκές ίνες).

I

II

III

